

Գերազանցաբար արագ ծանոթ
ծախքը խմբորդական գրքի է և
Լրագրչու սիրելի տղայ Նանակ
կամ որ եւ իշխ դրանիւն խմբորդի
— Ջանկերն արդար ու գրութի, Գալու
նիստ Սանթրոնքը ճառատնի իւ
198, Նորո Բան, Մարտի Գրանկ
Ետի :

Ճանաչեալ ծախքը չի ճարտաւ Նա
սակ շինի ու Նա :

Յանձնախմբին անդամայ վրայ քանի մ'անձնական գիտողութիւններէ ետեւ, խօսակցութիւնը նորէն ընդհանուր կառավարչին բնակատեղւոյն փոփոխութեան վրայ դալալ, իշխանը զուարճարանեց ու ըստւ. «Կլնաճ հաւատալ խօսքիս թէ Սօֆիայի մէջ չպիտի թոյլ տամ այն երգեցիկ սրբաբաններն՝ որք մեր բանակակեղ ըմբան ընկերացած էին, ինչպէս նաեւ Գաղղիայի երգիչներն՝ որք կլնան Պուլլար երկամարդներու բարքն աւելի իրենց երգերովն է իմ Պուլլար երկամարդներու առ այժմ՝ ուրիշ բան պէտք չէ խորհին, բայց եթէ մեր խմանալն ծագելէ ահարձեղութեանը հետեւն ուղարկուողն է եթէ Սօֆիայի մէջ թատերդութեանց մշակում պէտք է, փէնվէն լաւ թատերախումբ մը բերել կուտամ, որ Պուլլարներուս և Ռուսաց համար լաւ ներկայացումներ տայ է Հիմա մանէն կարե որն է Պուլլարիոյ իշխանութեան համար սկսած վարչական կանոնադրութիւն ժամ առաջ ընցնելէ Սիմիսներէ 'ի վեր կաշխատիմ, բայց հաղիւ վեցերորդ յօդուածն հետած եմ կը յուսամ որ Սօֆիայի մէջ առերի շուտ կը քալէ է Դիւրին բան չէ վարչական կանոնադրութիւն շինել Պուլլարացի քաղաքային և բնկերական սիճակին մէջ

Ալեքանդր, որի սիրտը այնպէս խիստ բա-
րասրում է միայն հայրենասիրական զգաց-
մունքով, աշխատում է նկատել նոցա ճա-
նապարհի մի կողմ հաւաքված, և զենե-
րով Գուկաւիւնի յայտնելով տնօրինում
է նոցա դարձնելը, որ չլինեն նոքա օրի-
նակ մնացածներին: Այսպէս միակ լա-
զարեղի շնորհիւ խափանվում է այն ա-
ղէտը, որին պիտի ենթարկվէին երկու
հարիւր հազարեղ աւելի հողեր, Կարթա-
գէնի նման անհետացնելով իրանց յիշա-
տակը մի ամբողջ դաւաճող մէջ: Փառք
և յաւիտենական պարծանք մարդասէր
հերոսին և Ամենաբարձրելի օրհնութիւն
նորա սերունդի վրա . . .

Եւ ինչ ենք տեսնում այժմ, Էրզրու-
մից եկողները շատաւում են յայտնել ի-
րանց խորին շնորհակալութիւնը նոցա,
որոնք աշխատել են պահել գաղութնե-
րին, որ հիմայ գործով համոզվում են
որ իրանց երկիւզը տարածում է եղել և
անուկի:

Գրէ՛ք Նիկիւսեան

Նոյն թուոյն մէջ կը կարգանք
նաե հետեւեալն՝ իկզ իրէն գրուած .

Լուելլ Վալիս պատուական լրագրիչ
միջոցով, որ Վարդապետանքի երեսն
համար ամեն կողմի հայերից գրամական
օժանդակութիւն է ժողովում, ինչպի-
սում մի քանի անգինը ցանկացան նպաս-
տել այդ բարի նպատակին, և իրանց մէջ
ժողովելով 46 բուր յանձնեցին ինձ ու-
ղարկել ուր հարկն է: Ահա ուղարկում
եմ ձեզ այդ գումարը, Պ. Խմբագիր, որ
հասցնէ իր նպատակին, խնդրելով հը-
րատարկել «Վալիսի» միջոցով նուիրա-
տու անձանց անունները ի խափայտ
ազգայնաց:

Նիկիւմիզա 26 հոկտ. 1878

. . . Խմբագիր Տէր .

Վատահ ըլլալով որ ազգային որ
և է կարեւոր ծանուցանք համար
Ձեր լրագրոյն էջերը միշտ բաց են,
կը խնդրեմ որ ներկայիս պաշտո-
նական յայտարարութիւնը առաջին
պատահաւ. Զեյր պատուական թեր-
թին միջոցաւ հրատարակելու շնորհ
ընէք ազգ ստիքաւոր:

Նոյնպէս կազմելով զՁեզ որ եթէ
բնա յայտարարութեան՝ բարեհա-
ղայնաց կազմունք նուէրներ տրուին,
բարեհաճիք ընդունել զայն և ծա-
նուցանել մեզ, որոց համար մեր խո-
րին և արտազին շնորհակալութիւն
խաւ մատուցանելով Ձեզ

Միամբ . . .

Ի դիմաց Տնօրէն խորհրդոյ

Ազգ. Բարեգործ. Ընկ.

Աստիճակի

Աստիճակի

Յաւիտ. Տ. Ներքինեան Մարտի Բ. Փաշտեան

ՊԱՇՏՈՅԱԿԱՆ ՅԵՏՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՏՆՈՐԵՆ-ԽՈՐՀԱՐՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մեր ազգին ներկայ դժբաղդ կացու-
թիւնը արագապէս զարմանելու համար
առաջարկեալ բազմադան միջոցներուն
մէջ կարծեմք առաջին տեղը կը բռնեն
ընկերութիւնը՝ որը նպատակ ունին ընդ-
հանուր դատարարութեան օգնել և
խաւարը փոխելու աշխատել:

Ժամանակիս հարկը ստիպողական է,
անհատական ամուլ ջանքից պէտք է յա-
ջորդել ընկերութեանց հաւաքական ջանք,
որպէս զի կարելի ըլլայ զբաւուր մղում
մը տալ ազգային վերածնունդի մեծ
ձեռնարկին և ազգին փրկութիւնը իրա-
դործել:

Հաւատարմ լան է, որ եթէ Հայք գէթ
այսուհետեւ գիտնան միարանական տղով
համախմբել տալ գործին տակ՝ որոց վե-
րայ տղիտութեան գէթ պատերազմ նա-
նակաւոր է, չուտով պիտի կրնան իրենց
բազմազարեղ տղաները զարմանել և
Արեւելքի մէջ իրենց արժանաւոր դիրքը
ունենալ . . .

Ուրախութեամբ կը տեսնեմ որ տեղւոյն
Ազգ. Բարեգործական ընկերութիւնն այժ
որ 14 տարիէ ի վեր կը շարունակէ, և
որոց նպատակը

Ա. Տեղւոյս երկուեանց վարժարանաց
յառաջադիւնութեանը նպաստել:

Բ. Որք և աղքատիկ տղաքը խելթա-
պէս և բարոյապէս խնամել, և

Գ. Ընթերցարարութիւնը ժողովրդեան
ամեն կարգերուն մէջ ընդհանրացնել .
է, այս անգամ վերականգնելու կողմ
Ազգ. լուսաւորութեան կենտրոնաց զործին
մէջ իւր բաժինն ինկած աշխատութիւնը
կատարելու, վստահ ազգասիրաց ձեռքն-
առնութեան վրայ, և որովհետեւ ընկե-
րութեան մը զարգացման ու տեսիլա-
նութեան գլխաւոր տարրն իւր հասու-
թից կանոնաւոր հաւաքումն է, նորըն-
տիք Տնօրէն-Ստորագրող խել մը անյայտ
փորձերէ խրատեալ ընդհանուր ժողովոյն
յանձնարարութեան համաձայն՝ որոշեց
չարաթական տուրքերն ընդհանուր հա-
ւաքին մը ձեռամբ դանձել, որ դանձա-
նակ ի ձեռնի պիտի ներկայանայ իւրա-
քանչիւր բաժանորդի, և ընդունած ֆա-
րայէն փոխարէն տպեալ անդորրադիր մը
պիտի յանձնէ:

Հաւաքելն՝ Պ. Սարգիս Մանուկեան
պարտաւորութիւն ստանձնած է չարաթի
և կիւրակէ օրերն յառաջիկայ նշաններ
1 էն սկսեալ գիտել այն ամեն բարեհա-
տնանց՝ որոց անուններն իւր ձեռքի
տեղերն մէջ նշանակուած են իւր ան-
գամ Բարեգործական ընկերութեան:

Տնօրէն խորհուրդս այն յայտարարու-
թեան հրաւեր կը կարգայ ընկերու-
թեան ընդ բարեհա- անդամոց՝ որ ի-
րենց ստորագրած մէկ կամ աւելի բա-
ժինները (մէկ բաժինը 20 փարայ է)
բարեհաճին անխափան վճարել յիշեալ
հաւաքին, և կը յորդորէ ամեն պատ-
ուարժան Հայերը՝ որ այն ազգօգուտ
ձեռնարկութիւնը յարատեւ վիճակի մը
մէջ դնելու համար իրենց նպատակը չլա-
նան յօգուտ ընդհանուր դատարարակա-
լութեան և աղքատիկ ազգայնոց՝ որք իրենց
ապագայն պատրաստելու համար ընկե-
րութեան օժանդակութեան և խնամոց
կը կարգարին:

Տնօրէն խորհուրդս գիտնալով որ մեր
Պարեհի եղբարք ևս յօժար են միշտ ազ-
գին օգտին ծառայող ամեն բարեհա-
տակ ձեռնարկութիւն քաջաբերու, կը
ծանուցանէ թէ կրնան իրենց նուէրները
(զատազերք, օգտակար մատենք, գը-
րամ եւ) յանձնել «Մասիս, Թէրճմանը
Էջերէս, Լրագիր և Մանուկ» լրագ-
րաց գրասենեակները, կանխաւ վստահ
լինելով որ յանուն ընկերութեան կազմ
որ և է նպատակուն իւր նպատակին պի-
տի դործածուի:

Այս ամիս անօգուտ չեմք համարել
յաւելուլ, որ Տնօրէն խորհուրդս ընկե-
րութեան մի գլխաւոր նպատակին դու-
ծաղորդութիւնն ալ փութացնել ուղղելով
«ընթերցարանի» մը հաստատութեան
պէտք եղած միջոցներուն պատրաստու-
թեանը զբաւած է, և կը յուսայ որ քիչ
օրէն պիտի կարենայ բաւալ գայն, ուր
պիտի գտնուին առ այժմ ազգային կա-
րեւոր լրագրութիւն և օգտակար գրեանք:

ԹՈՒՂԹ ՄԱՐԿՈՍԻ ԱՂԱՐԷԿԵԱՆ
ՀԱՅՈՑ ԱՇԽԱՐՀԻ, ԱԶԳԻ ԵՒ ԵԿԵՂԵՑՈՒ
ԱԶԳԱՅԻՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Առ պատուականաց պատուական

Տէր Ներքին Արեւելքի Ան-

Եւ Պատրիարք Օսմանեան Հայոց

Ամեն. Ներքին Սրբազան Պատրի-
արքի հրամանաւ գրուած և Արամ-
եան տպարանէն գեղեցիկ տպագրու-
թեամբ ի լոյս ընծայուած 160 երե-
սէ բաղկացեալ գիրք մ'է, որուն մէջ
Պատրիարքական հեղինակը հմտութեամբ
խօսած է ոչ միայն Հայոց աշխարհի,
ազգի և եկեղեցւոյ պատմութեան վը-
րայ, այլ և Հայոց հին ընկերականու-
թեան և վաճառականութեան, նոյն-
պէս և Հայաստանի բնական դրից և
Հայոց ոյժման բարբառներուն վրայ
տրամաբանօրէն:

Կը ծախուի Էնի ճամի Զիլիկիւր-
էր ճատեսի թիւ 2 Ս. Ղուկասեան
գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց
քով, Գին մէկ մէհիս արծաթ:

Ի Լ Ա Ն

Համալսելու ասքերից իրէ տայիւրէ-
յի ասքերից խորհրդանշան պաշտօնան
Ֆապրիքայէր իշուն Նիւքաւթըլ օր-
մաք վէ տէօրթ մահ գարֆընտա թէս-
յիմ քըլընմաք իւզըն իւզ պին սէքիւ
հիւզ սէքսէն տօրու թօնտան պէշ
պին պէշ եիւզ էլլի պէշ թօն Եանի
Եէթմիշ պին քանթարտան եիւզ պին
քանթար մաւէն քէօմիւրիւնի միւ-
պայեւսընա լուղըն օլուպ էսմանը
մաքպուզ սէնէտիւնի թարիխնտէն ի-
թիպարէն օթուզ պիւր կիւն ֆապրը
Իքիլէր թաքսիթ իւ Եիւզիւք ալ-
թուն եիւզ զըշ հիսապը իւ նիլամի-
յէ խաղինէսինտէն իթա օլունմաք շէ-
րայիթը իւ, իթա իթմէյէ թալիպ
օլանլարըն տօքսան տէօրթ սէնէսի
թըշրինի սանինին Իքիւնի վէնչէն-
պին կիւնիւ նուսուէսի իւ պէրա-
պէր Տարը Ծուրայի ասքերից կէլմէ-
լէրի:

28 թըշրինի էվլէլ 1878

Պապը Սէրասքէրի

Նիլամիյէ էլպիսէ անպարընա
միւթէյաքթիմ օթուզ պին քըլէտէն
քըրք պին քըլէյէ քատար քըրքըն-
թը թարիխի քարարտան իթիպարէն
պիւր հաֆթա նիհայէթինէ քատար
պահապը եիւզիւք գայմէ եիւզ զըշա
նիլամիյէ խաղինէսի սուրէթի օլա-
րաք վէնչէնէ վէրիւպ սէյէթը հա-
ղըրէսի իւ անպարտան քարարըն-
մաք վէ ֆիւրէ նամը իւ պիւր շէյ թէն-
զիլ խիլմէմէք շարթը իւ պիւր միւ-
ղայիտէ ֆիւրէթ օլունմաք պու-
լունման մաքատէմ իլան օլունմաք
վէ իծրա օլունման միւլպայիտէի ալէնի-
յէլէրինտէ պէհէր քըլէսի սէքիւ զը-
լուշա թալիպի էօհտէսինտէ քալըն
օլմալլէ թըշրինի սանինին Իքիւնի
վէնչէնէսի կիւնիւ թէքըր միւլա-
յիտէսի իծրա օլունմաք քարարը
գալթի վէրիլէնէյինտէն, թալիպ օ-
լանլարըն Եէվլի մէղքիւրտէ սաթթ
ալթըրա Տարը Ծուրայի ասքերից
կէլմէլէրի:

28 թըշրինի էվլէլ 1878

Պապը Սէրասքէրի

Նիլամիյէ էլպիսէ անպարընա լու-
ղըմի օլուպ միւլպայեա օլունմաք
օլան օթուզ պին առէտէն էլլի պին
տտէտէ քատար գալըն գանալաչօ-
տան մամուլ քէպիւր չուվալըն օն պին
տտէտի հէման վէ քուսուրը պէհէր
հաֆթա օնտար պին տտէտի լէնի ճա-
մի հալլուպընտա մէմհուր նուսուէն-
սինէ թէքիլէքէն պիւր մալայէնէ մէ-
մէմուրընա թէսթիմ իթիլմէք վէ թէս-
լիմինէ քատար քէտաֆիէյի մէսարիֆ
իւ Եէսմի կէօմիւրիւ միւթէսիւտէ-
նէ պիւր օլունմաք վէ պէհէր տտէտի իւ
Եիւզ էլլի տիւրհէմ կէլմէք վէ Եսմանը
վէրիլէնէք օլան մալ պուզ սէնէտիւնին
վիւրա իւ մալմէլէսինին իւ թամըն-
տա սիմ մէհիտիյէ իկիւրմի զըշ հիսա-
պը իւ նիլամիյէ խաղինէսի հիսապը-
նա օլարաք հէման մալիյէ խաղինէ-
սինտէ վէրիլմէք իւզըն պէհէր ա-
տէտի պէշ զըշ օն փարայա թալիպի
էօհտէսինտէ օլուպ թըշրինի էվլէլ
րունմինի օթուզըն բաղար իթիլէսի
կիւնիւ գարարը գալթիսի վէրիլէնէյի
էվլէլէ իլան օլունմաք իւ պէշ կիւն
միւնաքատայի ալէնիլէսի թըշրինի սա-
նինին պիւրինի շէհարչէնպիւր հիւնիւ
Եծրա օլունմաքընտան, իթմաքըն
թալիպ օլանլարըն Եէվլի մէղքիւրտէ
Տարը Ծուրայի ասքերից կէլմէլէրի:

28 թըշրինի էվլէլ 1878

Պապը Սէրասքէրի

Նիլամիյէ էլպիսէ անպարընա միւ-
պայեա օլունմաք Եիւզ պին քըլէ
սրղարընիւշ Հալէպ Բուլէն ստաէսի
տըք վէ Բահիլի կիւրհէլի վէ սայիւր

սուրէթլէ պօղուք վէ հիլիլի օլուն-
յալ սաֆի պուլունմաք վէ մէմհու-
լունման նուսուէնսինէ հէր վէնչ իւ
միթապըք օլունմաք վէ թէսիլմինէ քա-
տար քէտաֆիէյի մէսարիֆ իւ Եէս-
մի կէօմիւրիւ միւթէսիւտէ պիւր
օլունմաք պիւր տարա սաֆի օլարաք
թէսիլմ քըլընմաք վէ քէտնուրի սա-
նի իպթիտարնտան իթիպարէն պէ-
հէր մահ օն ալթը պին ալթը Եիւզ
ալթմըշ ալթը քըլէսի անպարըն մէղ-
քիւրէ թէսիլմ օլունմաք ալթը մահ
նիհայէթինտէ արքաթը ալթմաք վէ
Եէտի պին քըլէսի թարիխի քարար-
տա տէքօղլթօ օլարաք թէսիլմի ան-
պար իթիլէնէ քիթիմ քօնթարթօ-
յա քատար մաքպուզ սէնէտի վէ-
րիլմէմէք վէ մահիլէսինէ պիւր քը-
թա մաքպուզ սէնէտի վէրիլէնէք
Եսմանընըն Նըսիլ մաքպուզ սէնէտ-
լէրինին վիւրալը իւ մալմէլէսինին
թիլթամընտա վէ Նըսիլ տիլէրի ի-
կիւրմի պիւր կիւն միւրալինտէ սիմ մէ-
հիտիյէ իկիւրմի զըշ հիսապը իւ նի-
լամիյէ խաղինէսինտէն իթա քըլըն-
մաք շարթըրը վէ շէր յիլթը սայի-
լէսի իւ պէհէր քըլէսի օն իքի պու-
շաք զըշա թալիպի էօհտէսինտէ օ-
լունմաք վէ թըշրինի էվլէլին իկիւրմի ալ-
թմըն վէնչէնէսի կիւնիւ քարարը
գալթիսի վէրիլէնէյի էվլէլէ իլան օ-
լունմաք իւ պէհէր միւնաքատա-
յի ալէնիլէսի թըշրինի էվլէլին օ-
թուզ պիւրինի սալը կիւնիւ իծրա օ-
լունմաքընտան, իթա իթմէյէ թա-
լիպ օլանլարըն Եէվլի մէղքիւրտէ
Տարը Ծուրայի ասքերից կէլմէլէրի:

28 թըշրինի էվլէլ 1878

Պապը Սէրասքէրի

Ասաքիւրի շահանէ էլպիսէ անպար-
ընտա միւլպայեա օլունմաք Եիւզ
րիւնէն Եիւզ պին թօն իքի նէվ լի-
մէրիքան պէղլէրինին մահիլէսի օլան
նուսուէնսի կիւրմի պիւր թօն իթա
օթուզ ալթը իւ Եիւրա կէլմէք վէ Ես-
լէրի տալիս տօքսան տօքուզ սան-
թիլմէթօ շարթը վէ օն իքի էլլի վէ
օն իքի իրղաճ իրլիքլէրինի հալթի
պուլունմաք վէ պու պէղլէրտէն Ել-
լի պին թօն օն պիւր իպրա իւ
քարթըր Եսման պէհէր թօնթընտա
յիւրլիլը տէօրա օգ կա Եիւզ իկիւրմի
սէքիւ տիւրհէմ օլունմաք ֆաքթիմ քը-
լէթէ տէօրա օգ կա Եիւզ տիւրհէմ
կէլուր իսէ տընմաք վէ տիլէր էլլի
պին թօն օն տալիս սէքիւ իպրա իւ
քարթըր Եսման պէհէր թօնթընտա
յիւրլիլը տալիս իւ քըլէսի ալթմիւշ
տիւրհէմ օլունմաք Եիւրա իւ քըլէսի
թօն օն տիւրհէմ տէն կէլուր իսէ տ-
լունմաք վէ պու պէղլէրտէն հէր սիլ
Եիւրա պէշ պին թօնթաւն օթուզ պին
թօն քատար տէօրթ հաֆթա պիւր
թաքսիմ թէսիլմ իւ նիհայէթ տէօրա
սայտա արքաթը ալթմաք վէ անպար-
ընտա թէսիլմինէ քատար քէտաֆիէ-
յի մէսարիֆ իւ Եէսմի կէօմիւրիւ
միւթէսիւտէն պիւր օլունմաք վէ Ես-
մանը Եիւզիւք ալթմաք իւ Եիւզ զըշ
հիսապը իւ թէսիլմինէ տայիւր վէրի-
լէնէք մաքպուզ սէնէտիլէրինին թա-
րիլէրինտէն իթիպարէն Նըսիլ օն
պէշ կիւն միւրալինտէ վէ Նըսիլ տի-
կէրի տալիս Եիւրա օն պէշ կիւն մի-
րուրինտէ Նիլամիյէ խաղինէսինտէն
իթա քըլընմաք շարթը իւ մէղքիւր-
իւ մըքտար պէղլին շարթըր մա-
հարիւր վէնչ իւ, իթմաքըն թալիպ
օլանլարըն թըշրինի էվլէլ րունմին
օթուզ պիւրինի սալը կիւնիւ Տարը
Ծուրայի ասքերից կէլմէլէրի:

28 թըշրինի էվլէլ 1878

Պապը Սէրասքէրի

Ասաքիւրի Նիլամիյէ հալթմաք թը-
նա պէշ միլիսն քըլէ իթալիա վէ

